

Αρχική σελίδα>Οικογενειακά και κληρονομικά θέματα>Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός

Η πρωτότυπη γλωσσική έκδοση [es](#) αυτής της σελίδας τροποποιήθηκε πρόσφατα. Η γλωσσική έκδοση που βλέπετε τώρα βρίσκεται στο στάδιο της μετάφρασης.

Ισπανικά

Swipe to change

Διαζύγιο και δικαστικός χωρισμός**Ισπανία****1 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις έκδοσης διαζυγίου;**

Μετά τη μεταρρύθμιση βάσει του νόμου 15/2005, δεν ισχύουν πλέον για την έκδοση διαζυγίου στην Ισπανία περιορισμοί σχετικά με την προηγούμενη διάσταση των συζύγων ή τους νόμιμους λόγους διαζυγίου, καθώς το διαζύγιο μπορεί να εκδοθεί απευθείας από τις δικαστικές αρχές (εκδίδεται με τη μορφή τελεσίδικης δικαστικής απόφασης).

Η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται από έναν μόνον από τους συζύγους ή από τους δύο συζύγους από κοινού ή από τον ένα σύζυγο με τη συναίνεση του άλλου. Για την έκδοση απόφασης διαζυγίου πρέπει να πληρούνται οι κατωτέρω όροι και προϋποθέσεις: παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με κοινή αίτηση των συζύγων ή με αίτηση του ενός συζύγου με τη συναίνεση του άλλου

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με αίτηση του ενός συζύγου δεν ισχύει χρονικός περιορισμός για την υποβολή αίτησης διαζυγίου, όταν υπάρχουν ενδείξεις κινδύνου κατά της ζωής, σωματικής ακεραιότητας, ελευθερίας, ηθικής ακεραιότητας ή γενετήσιας ελευθερίας και ακεραιότητας του αιτούντος συζύγου ή των τέκνων ενός ή αμφότερων των συζύγων.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι δικαίωμα υποβολής αίτησης –και χορήγησης– διαζυγίου έχει ο ένας από τους δύο συζύγους, εφόσον δεν επιθυμεί τη συνέχιση του γάμου, ο δε καθ' ού η αίτηση σύζυγος δεν έχει δικαίωμα να αντιπαχθεί στο διαζύγιο για πραγματικούς λόγους. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εφόσον έχει παρέλθει το ανωτέρω χρονικό διάστημα ή, στην τελευταία περίπτωση, ακόμη και πριν συμπληρωθεί το χρονικό αυτό διάστημα.

Εναλλακτικά προς την έκδοση διαζυγίου, οι σύζυγοι μπορούν να επιλέξουν τον δικαστικό χωρισμό, ο οποίος υπόκειται στους ίδιους όρους, μολοντί ο συζυγικός δεσμός παραμένει νομικά άθικτος. Αυτό σημαίνει ότι οι σύζυγοι δεν συνοικούν πλέον, χωρίς ωστόσο να λύεται ο γάμος, ο οποίος λύεται μόνο με την απόφαση έκδοσης διαζυγίου.

Όπως προαναφέρθηκε, η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου (καθώς και του δικαστικού χωρισμού) κινείται:

με αίτηση του ενός συζύγου,

με κοινή αίτηση των συζύγων ή με αίτηση ενός εξ αυτών με τη συναίνεση του άλλου.

Στην πρώτη περίπτωση, η αίτηση συνοδεύεται από πρόταση μέτρων σχετικά με τα αποτελέσματα που επιφέρει το διαζύγιο ή ο δικαστικός χωρισμός, τα οποία θα συζητηθούν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Εάν τα μέρη αδυνατούν να έλθουν σε συμφωνία, αποφαινεται η δικαστική αρχή.

Στη δεύτερη περίπτωση, οι σύζυγοι μπορούν να υποβάλουν συμφωνητικό διαζυγίου όπου παρατίθενται τα σημεία ως προς τα οποία έχει επιτευχθεί συμφωνία σχετικά με τα μέτρα που θα ληφθούν για τη συζυγική κατοικία, την επιμέλεια και διατροφή των τέκνων, τη διανομή της κοινής περιουσίας και τυχόν υποχρεώσεις διατροφής μεταξύ των συζύγων. Η διαδικασία λαμβάνει χώρα στο δικαστήριο και ο δικαστής αποφασίζει σε περίπτωση που υπάρχουν ανήλικα αχειράφετα τέκνα. Αν δεν υπάρχουν τέτοια τέκνα, υπάρχουν δύο διαδικασίες: στο δικαστήριο, αν και η σχετική απόφαση εκδίδεται από δικαστικό υπάλληλο, ή σε συμβολαιογράφο, με συμβολαιογραφική πράξη.

Οι διατάξεις περί διαζυγίου και δικαστικού χωρισμού ισχύουν πλήρως σε όλους τους γάμους μεταξύ προσώπων του ίδιου ή διαφορετικού φύλου, καθώς ο νόμος 13/2005 αναγνωρίζει το δικαίωμα ανδρών και γυναικών να τελέσουν γάμο, με τις ίδιες απαιτήσεις και αποτελέσματα, ανεξαρτήτως εάν είναι του ίδιου ή διαφορετικού φύλου.

2 Ποιοι είναι οι λόγοι διαζυγίου;

Με τις μεταρρυθμίσεις που εισήγαγε ο νόμος 15/2005, δεν απαιτείται στην Ισπανία η ύπαρξη νόμιμου λόγου διαζυγίου, καθώς η διατήρηση του συζυγικού δεσμού θεωρείται ως έκφραση της ελεύθερης βούλησης των συζύγων.

Μόνη προϋπόθεση αποτελεί η παρέλευση ενός ελάχιστου χρονικού διαστήματος μετά την τέλεση του γάμου και πριν από την κίνηση της διαδικασίας

έκδοσης διαζυγίου (με συγκεκριμένες εξαιρέσεις). Ο εν λόγω χρονικός περιορισμός έχει ως εξής:

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με κοινή αίτηση των συζύγων ή με αίτηση του ενός συζύγου και με τη συναίνεση του άλλου

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν η διαδικασία έκδοσης διαζυγίου κινείται με αίτηση του ενός συζύγου

δεν ισχύει χρονικός περιορισμός για την υποβολή αίτησης διαζυγίου, όταν υπάρχουν ενδείξεις κινδύνου κατά της ζωής, της σωματικής ακεραιότητας, της ελευθερίας, της ηθικής ακεραιότητας ή γενετήσιας ελευθερίας και της ακεραιότητας του αιτούντος συζύγου ή των τέκνων ενός ή αμφότερων των συζύγων.

3 Ποιές είναι οι νομικές συνέπειες του διαζυγίου όσον αφορά:**3.1 τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων (π.χ. επώνυμο);**

Η πρώτη συνέπεια του διαζυγίου είναι η λύση του συζυγικού δεσμού, με την οποία παύει η υποχρέωση των συζύγων να συνοικούν και να παρέχουν αμοιβαία υποστήριξη στο πλαίσιο του συζυγικού δεσμού, οι οποίοι είναι πλέον ελεύθεροι να τελέσουν νέο γάμο.

Σύμφωνα με το δίκαιο της Ισπανίας, η σύζυγος δεν υποχρεούται να λάβει το επώνυμο του συζύγου μετά τον γάμο, όπως συμβαίνει σε άλλες χώρες.

3.2 την κατανομή των περιουσιακών στοιχείων των συζύγων;

Το διαζύγιο επιφέρει τη λύση του συζυγικού περιουσιακού καθεστώτος και την εκκαθάριση των κοινών περιουσιακών στοιχείων που ενδοχόμενως έχουν αποκτήσει οι σύζυγοι, με αποτέλεσμα την κατανομή μεταξύ τους των κοινών περιουσιακών στοιχείων, διαδικασία η οποία καθορίζεται από το περιουσιακό καθεστώς το οποίο διέπει τον γάμο.

3.3 τα ανήλικα τέκνα των συζύγων;

Η απόφαση έκδοσης διαζυγίου δεν επηρεάζει τις σχέσεις γονέων και τέκνων όσον αφορά τα κοινά εκ του γάμου τέκνα, με εξαίρεση τα θέματα που αφορούν την επιμέλεια, για τα οποία πρέπει να αποφανθεί το δικαστήριο που εκδίδει το διαζύγιο, είτε αναθέτοντας την επιμέλεια σε έναν από τους συζύγους και ορίζοντας το καθεστώς επικοινωνίας με τα τέκνα για τον άλλο σύζυγο είτε ορίζοντας ένα καθεστώς κοινής επιμέλειας.

Κοινή επιμέλεια μπορούν να αναλάβουν οι σύζυγοι με συμφωνία μεταξύ τους (είτε κατά την αρχική πρόταση η οποία συνοδεύει τη συμφωνία συμβιβασμού είτε κατά τη διάρκεια της δικαστικής διαδικασίας), με την επικύρωση του δικαστηρίου. Εάν δεν είναι δυνατή η επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των συζύγων, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την από κοινού επιμέλεια με αίτημα οποιουδήποτε των συζύγων, κατόπιν εισήγησης της Εισαγγελίας (Ministerio Fiscal), με γνώμονα τη βέλτιστη προστασία των συμφερόντων του τέκνου. Σε ορισμένες αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας υπερισχύει το σύστημα της κοινής επιμέλειας. Αυτό σημαίνει ότι το εν λόγω σύστημα αποτελεί το σύστημα που εφαρμόζεται κατά κανόνα, εκτός εάν συντρέχουν περιστάσεις που δικαιολογούν τη μη εφαρμογή του (αυτό ισχύει στην περίπτωση της Αραγονίας, της Χώρας των Βάσκων και, σε έναν βαθμό, στην Καταλωνία). Επίσης, με γνώμονα πάντοτε τα συμφέροντα των ανηλίκων, η επιμέλεια μπορεί να ασκείται από έναν μόνον γονέα ή με βάση μικτά ή υβριδικά συστήματα (ο ένας γονέας έχει την επιμέλεια για ένα τέκνο και ο άλλος την επιμέλεια για άλλο τέκνο ή ένας γονέας έχει την αποκλειστική επιμέλεια για ένα τέκνο και οι δύο έχουν την κοινή επιμέλεια για άλλο τέκνο).

Βασική αρχή είναι ότι το διαζύγιο δεν απαλλάσσει τους γονείς από τις υποχρεώσεις τους έναντι των τέκνων τους, επομένως και οι δύο γονείς οφείλουν να συνεισφέρουν στη διατροφή τους ασκώντας από κοινού τη γονική μέριμνα.

Αυτό συνεπάγεται συνήθως ότι ο σύζυγος που δεν έχει την επιμέλεια των τέκνων οφείλει να καταβάλλει διατροφή στον σύζυγο που έχει αναλάβει την επιμέλεια, έως ότου τα εν λόγω τέκνα αποκτήσουν οικονομική αυτονομία ή περιέλθουν σε οικονομική δυσπραγία με δική τους υπαιτιότητα. Στην περίπτωση ενός συστήματος κοινής επιμέλειας το συνηθέστερο είναι ο κάθε γονέας να αναλαμβάνει τις συνήθεις δαπάνες των τέκνων για το χρονικό διάστημα που βρίσκονται μαζί του (δαπάνες ένδυσης, διατροφής ή στέγασης), ενώ οι υπόλοιπες δαπάνες καλύπτονται μέσω τραπεζικού λογαριασμού στον οποίο συνεισφέρει ο κάθε γονέας σε μηνιαία βάση. Ωστόσο, αν η οικονομική ικανότητα των δύο γονέων διαφέρει σημαντικά, είναι δυνατόν ο ένας να καταβάλλει ένα χρηματικό ποσό στον άλλο, προκειμένου ο τελευταίος να καλύπτει τις δαπάνες για τα τέκνα κατά το χρονικό διάστημα που είναι μαζί του.

3.4 την υποχρέωση καταβολής διατροφής στον άλλο σύζυγο;

Με την έκδοση διαζυγίου παύει η υποχρέωση συμβίωσης των συζύγων και η υποχρέωση παροχής αμοιβαίας υποστήριξης. Αντιστοίχως, παύει η αμοιβαία υποχρέωση των συζύγων να διατρέφουν αλλήλους. Ωστόσο, εάν το διαζύγιο κλονίζει την οικονομική ισορροπία εις βάρος του ενός συζύγου έναντι του άλλου, προκαλώντας επιδείνωση της θέσης του σε σχέση με την κατάστασή του πριν από τη λύση του γάμου, ο θιγόμενος σύζυγος έχει δικαίωμα να λάβει από τον άλλο αποζημίωση για την αποκατάσταση της εν λόγω ισορροπίας.

Σε ορισμένες περιπτώσεις ισχύουν ειδικές διατάξεις ως προς το θέμα αυτό.

4 Τι σημαίνει στην πράξη ο νομικός όρος «δικαστικός χωρισμός»;

Δικαστικός χωρισμός σημαίνει ότι οι σύζυγοι δεν συμβιώνουν πλέον, με άλλα λόγια παύει η υποχρέωση συνοίκησης, αλλά ο συζυγικός δεσμός παραμένει σε ισχύ, χωρίς να επηρεάζονται τυχόν συμφωνίες διατροφής οι οποίες καταρτίζονται για τη διασφάλιση της ισορροπίας μεταξύ των συζύγων. Επίσης, παύει η δυνατότητα των συζύγων να διαθέτουν τα περιουσιακά στοιχεία αλλήλων για την κάλυψη των δαπανών τους στο πλαίσιο του γάμου. Επιπλέον, με τον δικαστικό χωρισμό (όπως και με τη διάσταση) δεν ισχύει πλέον το τεκμήριο πατρότητας των τέκνων, βάσει του οποίου θεωρούνται τέκνα του συζύγου τα τέκνα που γεννήθηκαν τουλάχιστον 300 ημέρες πριν από τον χωρισμό.

5 Ποιες είναι οι προϋποθέσεις του δικαστικού χωρισμού;

Όπως ισχύει και για το διαζύγιο, μετά τη μεταρρύθμιση βάσει του νόμου 15/2005, δεν απαιτείται στην Ισπανία η ύπαρξη νόμιμου λόγου για τον δικαστικό χωρισμό, καθώς η διατήρηση του συζυγικού δεσμού θεωρείται ως έκφραση της ελεύθερης βούλησης των συζύγων.

Μόνη προϋπόθεση αποτελεί η παρέλευση ενός ελάχιστου χρονικού διαστήματος μετά την τέλεση του γάμου και πριν από την επίτευξη της διαδικασίας δικαστικού χωρισμού (με συγκεκριμένες εξαιρέσεις). Ο εν λόγω χρονικός περιορισμός έχει ως εξής:

παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν τον δικαστικό χωρισμό αιτούνται οι σύζυγοι από κοινού ή ο ένας σύζυγος με τη συναίνεση του άλλου
παρέλευση τριών μηνών από την τέλεση του γάμου, εάν τον δικαστικό χωρισμό αιτείται ο ένας σύζυγος
δεν ισχύει χρονικός περιορισμός για την υποβολή αίτησης δικαστικού χωρισμού όταν υπάρχουν ενδείξεις κινδύνου κατά της ζωής, σωματικής ακεραιότητας, ελευθερίας, ηθικής ακεραιότητας ή γενετήσιας ελευθερίας και ακεραιότητας του αιτούντος συζύγου ή των τέκνων ενός ή αμφότερων των συζύγων.

6 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες του δικαστικού χωρισμού;

Οι έννομες συνέπειες του δικαστικού χωρισμού είναι ίδιες με εκείνες του διαζυγίου, με μοναδική διαφορά ότι δεν επέρχεται λύση του συζυγικού δεσμού.

Συνεπώς, είναι δυνατή η πλήρης αποκατάσταση των σχέσεων των συζύγων χωρίς να απαιτείται η τέλεση νέου γάμου μεταξύ τους. Προκειμένου να είναι έγκυρη, η σχετική απόφαση των συζύγων για αποκατάσταση των σχέσεών τους πρέπει να κοινοποιείται στο δικαστήριο. Παράλληλα, εάν οι σύζυγοι διέπονται από το περιουσιακό καθεστώς της κοινοκτημοσύνης (π.χ. της κοινοκτημοσύνης των αποκτημάτων), ο χωρισμός επιφέρει τη διακοπή του εν λόγω καθεστώτος και την αντικατάστασή του με το καθεστώς του διαχωρισμού των περιουσιακών στοιχείων.

7 Τι σημαίνει στην πράξη η έννοια «ακύρωση του γάμου»;

Η ακύρωση του γάμου (η οποία αφορά συζύγους διαφορετικού ή του ίδιου φύλου) συνίσταται στη δικαστική αναγνώριση ελαττωμάτων του γάμου τα οποία τον καθιστούν άκυρο αναδρομικά, κατά τρόπο ώστε να θεωρήσουν τα δικαστήρια ότι ουδέποτε τελέστηκε και ουδέποτε είχε νομική ισχύ. Συνεπώς, μετά την ακύρωση του γάμου οι σύζυγοι ανακτούν την ιδιότητα του άγαμου προσώπου.

Η ακύρωση του γάμου συνεπάγεται τη λύση του συζυγικού περιουσιακού καθεστώτος και την εκκαθάριση της συζυγικής περιουσίας, καθώς και τη διακοπή της υποχρέωσης συμβίωσης και αμοιβαίας υποστήριξης.

Σε αντίθεση με τις περιπτώσεις δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου, η μη ύπαρξη του γάμου σημαίνει ότι δεν οφείλεται οποιαδήποτε αποζημιωτική παροχή μεταξύ των συζύγων, καθώς αυτή προϋποθέτει την ύπαρξη έγκυρου γάμου. Εξαιρέση στη ρύθμιση αυτή αποτελεί η δυνατότητα αποζημίωσης του καλόπιστου συζύγου από τον σύζυγο ο οποίος τέλεσε τον γάμο κακόπιστα.

Οι έννομες συνέπειες οι οποίες ίσχυαν πριν από την έκδοση της ακυρωτικής απόφασης εξακολουθούν να ισχύουν ως προς τα τέκνα. Οι εν λόγω συνέπειες είναι ίδιες με εκείνες που ισχύουν στην περίπτωση της διάστασης ή του διαζυγίου.

Παράλληλα με την ακύρωση του γάμου από τα πολιτικά δικαστήρια, στην Ισπανία αναγνωρίζονται τα αποτελέσματα αστικού δικαίου που παράγουν οι αποφάσεις των εκκλησιαστικών δικαστηρίων σχετικά με την ακύρωση θρησκευτικού γάμου ή οι ποινικολογικές αποφάσεις σχετικά με τη μη ολοκλήρωση του γάμου που υπόκεινται σε σχετική διαδικασία επικύρωσης (ανάλογη με τη διαδικασία κήρυξης της εκτελεστότητας) ενώπιον των πρωτοδικείων (στους τόπους στους οποίους υπάρχουν πρωτοδικεία που ειδικεύονται σε θέματα οικογενειακού δικαίου). Οι εν λόγω ρυθμίσεις θεμελιώνονται στη συμφωνία μεταξύ της Ισπανίας και της Αγίας Έδρας σχετικά με νομικά ζητήματα, που υπογράφηκε στις 3 Ιανουαρίου 1979.

8 Ποιοι είναι οι λόγοι ακύρωσης του γάμου;

Οι λόγοι ακύρωσης του γάμου είναι οι εξής:

1. Ο ένας σύζυγος δεν έχει συναίνεση στην τέλεση του γάμου.

2. Ο γάμος τελέστηκε μολονότι συνέτρεχε κάποιο από τα ακόλουθα κωλύματα, και ειδικότερα: Πρόκειται για τα εξής:

1. ο ένας σύζυγος είναι εξαρτώμενος ανήλικος, εκτός εάν πρόκειται για πρόσωπο ηλικίας άνω των 14 ετών για το οποίο χορηγήθηκε άδεια από το δικαστήριο (κώλυμα λόγω ηλικίας)

2. ο ένας σύζυγος είναι ήδη έγγαμος κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου (διγαμία)

3. ο ένας σύζυγος είναι ανιών, κατιών ή υιοθετημένο τέκνο του άλλου (κώλυμα λόγω συγγένειας)

4. οι σύζυγοι συνδέονται μεταξύ τους με συγγένεια εξ αίματος έως τον τρίτο βαθμό – θείος/θεία με ανιψιά/ανιψιό – εκτός εάν έχουν λάβει άδεια του δικαστηρίου (κώλυμα λόγω συγγένειας).
3. Ο ένας σύζυγος είχε καταδικαστεί για ανθρωποκτονία ή συνέργεια σε ανθρωποκτονία του προηγούμενου συζύγου του άλλου συζύγου, εκτός εάν έχει δοθεί χάρη από το Υπουργείο Δικαιοσύνης.
4. Ο γάμος τελέσθηκε χωρίς την παρουσία δικαστή, δημάρχου ή άλλου λειτουργού ή χωρίς την παρουσία μαρτύρων. Ωστόσο, η εγκυρότητα του γάμου δεν θίγεται από την αναρμοδιότητα ή την έλλειψη νόμιμου διορισμού του τελούντος τον γάμο προσώπου, εφόσον τουλάχιστον ένας εκ των συζύγων ενήργησε καλόπιστα και το πρόσωπο αυτό άσκησε τα καθήκοντά του δημόσια.
5. Ένας εκ των συζύγων τέλεσε τον γάμο τελώντας σε πλάνη ως προς την ταυτότητα του άλλου συζύγου ή ως προς προσωπικές ιδιότητες του άλλου συζύγου, οι οποίες υπήρξαν καθοριστικές για τη συγκατάθεσή του στην τέλεση του γάμου.
6. Ο ένας σύζυγος τελούσε υπό εξαναγκασμό ή σοβαρή απειλή κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου.

9 Ποιες είναι οι νομικές συνέπειες της ακύρωσης ενός γάμου;

Η ακύρωση του γάμου ισχύει αναδρομικά από τον χρόνο τέλεσής του. Συνεπώς, μετά την ακύρωση του γάμου οι σύζυγοι ανακτούν την ιδιότητα του άγαμου προσώπου.

Ωστόσο, οι έννομες συνέπειες οι οποίες ίσχυαν στο πλαίσιο του άκυρου γάμου, από τον χρόνο τέλεσης έως την ακύρωσή του, εξακολουθούν να ισχύουν ως προς τα τέκνα και ως προς τον σύζυγο ή τους συζύγους που ενήργησαν καλόπιστα.

Ο κακόπιστος σύζυγος δεν συμμετέχει στα αποκτήματα του καλόπιστου συζύγου κατά την εκκαθάριση της συζυγικής περιουσίας.

Επίσης, ο καλόπιστος σύζυγος μπορεί να απαιτήσει αποζημίωση, εφόσον υπήρξε συμβίωση, για την αποκατάσταση του κλονισμού της οικονομικής ισορροπίας που ενδεχομένως προκάλεσε η ακύρωση του γάμου.

10 Υπάρχουν εναλλακτικά εξωδικαστικά μέσα επίλυσης των θεμάτων που αφορούν ένα διαζύγιο, χωρίς προσφυγή στη δικαιοσύνη;

Στην Ισπανία η οικογενειακή διαμεσολάβηση διέπεται σε κρατικό επίπεδο από τον Νόμο περί διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές διαφορές, ήτοι τον Νόμο 5/2012 της 6ης Ιουλίου 2012, ο οποίος μετέφερε στο εσωτερικό δίκαιο την οδηγία 2008/52/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2008, για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις. Οι γενικές αρχές που διέπουν τη διαμεσολάβηση συνοψίζονται στα εξής: εκούσιος χαρακτήρας της διαδικασίας, ελεύθερη επιλογή, αμεροληψία, ουδετερότητα και εμπιστευτικότητα. Πέραν των ανωτέρω αρχών, υπάρχουν κανόνες ή κατευθυντήριες γραμμές οι οποίες κατευθύνουν τα μέρη στη διαμεσολάβηση, όπως είναι η καλή πίστη και ο αμοιβαίος σεβασμός, καθώς και η υποχρέωση συνεργασίας και αρωγής του διαμεσολαβητή.

Ο ανωτέρω Νόμος 5/2012 διέπει τη «διαμεσολάβηση σε διασυνοριακές διαφορές», δηλ. διαφορές στις οποίες τουλάχιστον το ένα μέρος κατοικεί ή διαμένει σε κράτος διαφορετικό από εκείνο στο οποίο κατοικεί οποιοδήποτε άλλο μέρος της διαφοράς, όταν τα μέρη συμφωνούν να προσφύγουν σε διαμεσολάβηση ή όταν αυτή είναι υποχρεωτική από τον νόμο. Ο ίδιος νόμος καλύπτει και διαφορές οι οποίες αναμένεται να επιλυθούν ή επιλύονται δυνάμει συμφωνίας διαμεσολάβησης, ανεξαρτήτως του τύπου υπογραφής της συμφωνίας, όταν, κατόπιν μεταβολής του τύπου κατοικίας οποιουδήποτε μέρους, το τελευταίο επιθυμεί την εκτέλεση της συμφωνίας ή την επιβολή των συνεπειών της στην επικράτεια άλλου κράτους. Στις διασυνοριακές διαφορές μεταξύ προσώπων τα οποία κατοικούν σε διαφορετικά κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο τόπος κατοικίας ορίζεται σύμφωνα με τα άρθρα 59 και 60 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 44/2001 (κανονισμός Βρυξέλλες Ι).

Στη νομοθεσία της Ισπανίας η οικογενειακή διαμεσολάβηση θεωρείται ως εναλλακτική λύση στην αυστηρά δικαστική επίλυση των οικογενειακών διαφορών. Η αυτόνομη κοινότητα της Ανδαλουσίας - Ν. 1/2009 της 27ης Φεβρουαρίου 2009 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στην Ανδαλουσία η αυτόνομη κοινότητα της Αραγονίας - Ν. 9/2011 της 24ης Μαρτίου 2011 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στην Αραγονία το Πριγκιπάτο των Αστουριών - Ν. 3/2007 της 23ης Μαρτίου 2007 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα των Καναρίων Νήσων - Ν. 15/2003 της 8ης Απριλίου 2003 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα της Κανταβρίας - Ν. 1/2011 της 28ης Μαρτίου 2011 περί διαμεσολάβησης στην Αυτόνομη Κοινότητα της Κανταβρίας η αυτόνομη κοινότητα της Καστίλης - Λα Μάντσα - Ν. 4/2005 της 24ης Μαΐου 2005 περί ειδικής υπηρεσίας οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα της Καστίλης και Λεόν - Ν. 1/2006 της 6ης Απριλίου 2006 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στην Καστίλη και Λεόν η αυτόνομη κοινότητα της Καταλωνίας (ιδιαίτερα σημαντικό σε αυτή την αυτόνομη κοινότητα είναι ότι το νομοθετικό πλαίσιο που κατάρτισε για την περιοχή της προβλέπει στο άρθρο 233 παράγραφος 6 του Αστικού Κώδικα της Καταλωνίας, ότι η δικαστική αρχή μπορεί να παραπέμψει τους συζύγους σε συνάντηση ενημέρωσης για τη διαμεσολάβηση, εφόσον κρίνει ότι υπό τις δεδομένες περιστάσεις είναι πιθανή η επίτευξη συμφωνίας) η αυτόνομη κοινότητα της Κοινότητας της Βαλένθιας - Ν. 7/2001 της 26ης Νοεμβρίου 2001 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στη Βαλένθια η αυτόνομη κοινότητα της Γαλικίας - Ν. 4/2001 της 31ης Μαΐου 2001 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης η αυτόνομη κοινότητα των Βαλεαριδών Νήσων - Ν. 14/2010 της 9ης Δεκεμβρίου 2010 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στις Βαλεαρίδες Νήσους η αυτόνομη κοινότητα της Μαδρίτης - Ν. 1/2007 της 21ης Φεβρουαρίου 2007 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης στη Μαδρίτη και η αυτόνομη κοινότητα της Χώρας των Βάσκων - Ν. 1/2008 της 8ης Φεβρουαρίου 2008 περί οικογενειακής διαμεσολάβησης - έχουν θεσπίσει νόμους για την οικογενειακή διαμεσολάβηση, διά των αντίστοιχα αυτόνομων κοινοβουλίων τους, με πρωτοβουλία, εν γένει, των δημοσίων φορέων κοινωνικής πρόνοιας.

Σε κρατικό επίπεδο, ο Ν. 15/2005 της 8ης Ιουλίου 2005, ο οποίος τροποποίησε τον Αστικό Κώδικα και τον Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ως προς τον δικαστικό χωρισμό και το διαζύγιο, εισήγαγε έναν νέο κανόνα (7) στο άρθρο 770 του εν λόγω νόμου, το οποίο διέπει τη δικαστική διαδικασία του δικαστικού χωρισμού και του διαζυγίου (με εξαίρεση τις περιπτώσεις συναινετικού διαζυγίου) καθώς και της ακύρωσης του γάμου. Σύμφωνα με τον κανόνα αυτό τα μέρη μπορούν να υποβάλουν από κοινού αίτηση ανακοπής της διαδικασίας, με την επιφύλαξη των γενικών διατάξεων της πολιτικής διαδικασίας του άρθρου 19 παράγραφος 4 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, προκειμένου να παραπέμψουν τη διαφορά σε διαμεσολάβηση.

Στις διασυνοριακές γαμικές διαφορές εφαρμόζεται το άρθρο 55 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 (κανονισμός Βρυξέλλες ΙΙα), σύμφωνα με το οποίο, κατόπιν αίτησης κεντρικής αρχής ή του γονέα ο οποίος ασκεί τη γονική μέριμνα, οι κεντρικές αρχές οφείλουν να συνεργαστούν σε ορισμένες περιπτώσεις για την εκπλήρωση των σκοπών του κανονισμού. Εν προκειμένω, οφείλουν να λάβουν μέτρα ώστε, μεταξύ άλλων, να διευκολύνουν τη συμφωνία μεταξύ των ασκούντων τη γονική μέριμνα, μέσω διαμεσολάβησης ή άλλου τρόπου.

Στις αστικές διαφορές οικογενειακού δικαίου που εμπíπνουν στην αρμοδιότητα των δικαστηρίων τα οποία εκδικάζουν υποθέσεις άσκησης βίας κατά γυναικών (Juzgados de Violencia sobre la Mujer), απαγορεύεται η διαμεσολάβηση.

11 Πού πρέπει να καταθέσω την αίτηση αγωγής διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου; Ποιες είναι οι επίσημες διαδικασίες και ποια τα σχετικά έγγραφα που πρέπει να συνηχοβάλλονται με την αγωγή;

α) Πού πρέπει να καταθέσω την αίτησή μου;

Μόλις καθοριστεί η διεθνής δικαιοδοσία των ισπανικών δικαστηρίων για την εκδίκαση της υπόθεσης (σύμφωνα με τον κανονισμό 2101/2003 - ακύρωση γάμου, δικαστικός χωρισμός, διαζύγιο και γονική μέριμνα, τον κανονισμό 4/2009 - διατροφή - και από τις 29.01.2019 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/1103 όσον αφορά τις περιουσιακές σχέσεις μεταξύ συζύγων και σύμφωνα με το άρθρο 22γ του οργανικού νόμου σχετικά με τη δικαστική εξουσία για τις περιπτώσεις που δεν προβλέπονται στους κανονισμούς ή όταν εκείνοι παραπέμπουν στην ισπανική νομοθεσία), εντός της ισπανικής επικράτειας, η αίτηση

διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού και ακύρωσης του γάμου (με εξαίρεση τις περιπτώσεις συναινετικού δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου ενώπιον συμβολαιογράφου όταν δεν υπάρχουν ανήλικα τέκνα) υποβάλλεται είτε στο πρωτοδικείο είτε στα κατά τόπους πρωτοδικεία που ειδικούνται σε θέματα οικογενειακού δικαίου. Πιο συγκεκριμένα, αρμόδιο είναι το πρωτοδικείο:

του τόπου της συζυγικής κατοικίας

εάν οι σύζυγοι κατοικούν σε διαφορετικές δικαστικές περιφέρειες, ο αιτών μπορεί να επιλέξει μεταξύ:

του δικαστηρίου της τελευταίας συζυγικής κατοικίας,

του δικαστηρίου του τόπου κατοικίας του καθ' ού η αίτηση,

ή, εάν ο καθ' ού δεν έχει σταθερό τόπο κατοικίας ή διαμονής, του δικαστηρίου της τρέχουσας ή της τελευταίας διαμονής του, ανάλογα με την επιλογή του αιτούντος

εάν δεν πληρούνται οι ως άνω προϋποθέσεις, η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον του πρωτοδικείου (Juez de Primera Instancia) του τόπου κατοικίας του αιτούντος

σε περίπτωση κοινής αίτησης των συζύγων για διαζύγιο ή δικαστικό χωρισμό, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του δικαστηρίου:

του τόπου της τελευταίας κοινής κατοικίας των συζύγων,

του τόπου κατοικίας οποιουδήποτε συζύγου

Αίτηση ασφαλιστικών μέτρων μπορεί να υποβληθεί ενώπιον του πρωτοδικείου της κατοικίας του αιτούντος.

Για πληροφορίες σχετικά με τις δικαστικές αρχές της Ισπανίας βλ.

<http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/administracion-justicia/organizacion-justicia/organizacion-juzgados>

Σε περίπτωση χρήσης των υπηρεσιών συμβολαιογράφου, που αποτελεί εναλλακτική λύση σε σχέση με τα δικαστήρια, όταν οι σύζυγοι δεν διαθέτουν ανήλικα χειρόγραφα τέκνα (οπότε η σχετική απόφαση επικυρώνεται όχι από το δικαστήριο αλλά από δικαστικό υπάλληλο), η σχετική πράξη συντάσσεται από τον συμβολαιογράφο του τόπου της τελευταίας κοινής κατοικίας ή της κατοικίας ή της συνήθους κατοικίας ενός από τους αιτούντες.

β) Διατυπώσεις και έγγραφα

Όταν ο αιτών προσφεύγει στα δικαστήρια, η αίτηση ακύρωσης γάμου, δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και να υπογράφεται από τον δικηγόρο του αιτούντος και από τον πληρεξούσιο νομικό που τον εκπροσωπεί. Οι εν λόγω νομικοί επαγγελματίες μπορούν να είναι κοινοί μεταξύ των διαδίκων, όταν οι σύζυγοι ζητούν συναινετικό δικαστικό χωρισμό ή διαζύγιο.

Η αίτηση διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου πρέπει να συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα:

πιστοποιητικό γάμου και ληξιαρχικές πράξεις γέννησης των τέκνων δεν αρκεί να προσκομιστεί απλώς το σχετικό απόσπασμα της οικογενειακής μερίδας (Libro de Familia)

έγγραφα επί των οποίων ο αιτών/οι αιτούντες θεμελιώνει (-ουν) το δικαίωμά του(ς)

έγγραφα τα οποία απαιτούνται για την αξιολόγηση της οικονομικής κατάστασης των συζύγων και ενδεχομένως των τέκνων, όπως φορολογικές δηλώσεις, εκκαθαριστικά σημειώματα μισθοδοσίας, τραπεζικές βεβαιώσεις, τίτλο ιδιοκτησίας ή πιστοποιητικά μεταγραφής, εάν τα μέρη ζητούν τη λήψη μέτρων που αφορούν περιουσιακά στοιχεία

πρόταση συμφωνίας συμβιβασμού, εάν η αίτηση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού υποβάλλεται από κοινού.

Σε περίπτωση που γίνεται χρήση των υπηρεσιών συμβολαιογράφου (συναινετικός δικαστικός χωρισμός ή διαζύγιο χωρίς ανήλικα χειρόγραφα τέκνα), για την κατάρτιση συμβολαιογραφικής πράξης είναι απαραίτητα τα παραπάνω έγγραφα. Επισημαίνεται ότι για την κατάρτιση της σχετικής πράξης ενώπιον συμβολαιογράφου οι σύζυγοι πρέπει να επικουρούνται από εν ενεργεία δικηγόρο.

12 Μπορώ να τύχω νομικής συνδρομής για τα έξοδα της διαδικασίας;

Η νομοθεσία της Ισπανίας αναγνωρίζει το δικαίωμα των Ισπανών υπηκόων ή υπηκόων άλλων κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αλλοδαπών της Ισπανίας να λάβουν υπηρεσίες δικαστικής συνδρομής (ευεργέτημα πένιας), εφόσον αποδείξουν ότι δεν διαθέτουν τα απαραίτητα οικονομικά μέσα για τη διεξαγωγή της διαδικασίας.

Δικαίωμα δικαστικής συνδρομής θεμελιώνεται εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν διαθέτει επαρκείς οικονομικούς πόρους και εφόσον το ακαθάριστο εισόδημά του, υπολογιζόμενο σε ετήσια βάση ανά οικογενειακή μονάδα, δεν υπερβαίνει τα κατωτέρω όρια:

α) το διπλάσιο του δημόσιου δείκτη εισοδήματος (IPREM), όπως αυτός ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, για πρόσωπα τα οποία δεν είναι μέλη οικογενειακής μονάδας

β) τον δημόσιο δείκτη εισοδήματος, όπως αυτός ισχύει κατά τον χρόνο υποβολής της αίτησης, πολλαπλασιαζόμενο επί 2,5 για πρόσωπα τα οποία είναι μέλη οποιασδήποτε κατηγορίας οικογενειακής μονάδας η οποία αποτελείται από λιγότερα από τέσσερα πρόσωπα

γ) το τριπλάσιο του δημόσιου δείκτη εισοδήματος, για οικογενειακές μονάδες οι οποίες αποτελούνται από τέσσερα ή περισσότερα πρόσωπα.

Υπολογισμός του δείκτη IPREM

Η αίτηση υποβάλλεται στον δικηγορικό σύλλογο (Colegio de Abogados) της περιφέρειας του δικαστηρίου της κύριας δίκης ή του δικαστηρίου της κατοικίας του αιτούντος. Στη δεύτερη περίπτωση, το δικαστήριο διαβιβάζει την αίτηση στον τοπικό αρμόδιο δικηγορικό σύλλογο.

Οι δικηγορικοί σύλλογοι ορίζονται ως αρμόδιες υπηρεσίες παραλαβής των αιτήσεων επί διασυννοριακών διαφορών. Στις εν λόγω διαφορές, αρμόδια αρχή για την έκδοση της αίτησης είναι ο δικηγορικός σύλλογος του συνήθους τόπου διαμονής ή του τόπου κατοικίας του αιτούντος.

Υπήκοος συμβαλλομένου κράτους της Ευρωπαϊκής Συμφωνίας για τη Διαβίβαση των Αιτήσεων Δικαστικής Συνδρομής μπορεί να υποβάλει αίτηση στην κεντρική αρχή της χώρας του για την εκτέλεση της συμφωνίας. Η αίτηση πρέπει να υποβληθεί πριν από την έναρξη της δικαστικής διαδικασίας, ή, εάν ο αιτούμενος δικαστική συνδρομή είναι ο καθ' ού, πριν από την αντίκρουση της αίτησης.

Κατάσσο, τόσο ο αιτών όσο και ο καθ' ού μπορεί να υποβάλει αργότερα αίτηση δικαστικής συνδρομής εφόσον αποδείξει ότι έχει μεταβληθεί η οικονομική του κατάσταση. Εφόσον δεν υπάρχουν επαρκή κοινά περιουσιακά στοιχεία και ένας εκ των συζύγων δεν μπορεί να επωφεληθεί του ευεργετήματος της δικαστικής συνδρομής, επειδή δεν του επιτρέπεται η οικονομική κατάσταση του άλλου συζύγου,

ο τελευταίος μπορεί να διαταχθεί να καταβάλει εν όλω ή εν μέρει τα δικαστικά έξοδα στο πλαίσιο μιας διαδικασίας η οποία είναι γνωστή ως «litis expensas» (διαδικασία εξόδων δυνάμει ειδικής συμφωνίας στη διαδικασία διαζυγίου).

13 Υπάρχει δυνατότητα προσφυγής κατά απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου;

Στην Ισπανία οι δικαστικές αποφάσεις που εκδίδονται σε διαδικασίες διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου υπόκεινται σε έφεση. Η έφεση ασκείται εντός είκοσι ημερών από την έκδοση της εκκαλουμένης απόφασης, ενώπιον του πρωτοδικείου το οποίο την εξέδωσε. Η υπόθεση εμπίπτει στη δικαιοδοσία του αντίστοιχου εφετείου (Audiencia Provincial). Σε ορισμένες περιπτώσεις, η απόφαση επί της εφέσεως υπόκειται σε αίτηση αναίρεσης, ή σε άλλες περιπτώσεις, σε έκτακτη προσφυγή ανακοπή για παράβαση των δικονομικών κανόνων ενώπιον του Τμήματος Αστικών Διαφορών του Ανώτατου Δικαστηρίου (Tribunal Supremo).

Στην Ισπανία οι δικαστικές αποφάσεις επί διαφορών διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου δεν είναι προσωρινά εκτελεστές εφόσον υπόκεινται σε έφεση (εξαιρουμένων των αποφάσεων που διέπουν τις υποχρεώσεις και περιουσιακές σχέσεις που συνδέονται με το βασικό αντικείμενο της διαφοράς),

μολονότι η άσκηση έφεσης δεν αναστέλλει την ισχύ των μέτρων που διατάσσονται με την απόφαση και τα οποία είναι άμεσα εκτελεστά, παρά την άσκηση της έφεσης. Επιπλέον, όταν η έφεση αφορά αποκλειστικά τα μέτρα που διατάσσονται με την εκκαλούμενη απόφαση, η άσκηση της έφεσης δεν αναστέλλει την τελεσιδικία της απόφασης ακύρωσης του γάμου, δικαστικού χωρισμού ή διαζυγίου.

Στη διαδικασία διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού η οποία κινείται από κοινού από τους συζύγους, η απόφαση διαζυγίου ή δικαστικού χωρισμού η οποία επικυρώνει στο σύνολό της την πρόταση συμφωνίας συμβιβασμού που υποβλήθηκε στο δικαστήριο προς έγκριση δεν υπόκειται σε έφεση παρά μόνον από την Εισαγγελία, εφόσον αυτή παρεμβαίνει, η οποία δύναται να ασκήσει έφεση για την προστασία των συμφερόντων των ανήλικων ή ανίκανων για δικαιοπραξία τέκνων. Στις συναινετικές διαδικασίες, η δικαστική απόφαση διά της οποίας απορρίπτεται η αίτηση έκδοσης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή τα μέτρα που πρότειναν οι σύζυγοι εν όλω ή εν μέρει, υπόκειται σε έφεση. Στις περιπτώσεις αυτές, η έφεση κατά της απόφασης που αφορά τα μέτρα δεν αναστέλλει την ισχύ των εν λόγω μέτρων ούτε επηρεάζει την ισχύ της απόφασης όσον αφορά το διαζύγιο ή τον δικαστικό χωρισμό.

Όσον αφορά τα ασφαλιστικά μέτρα που είναι δυνατόν να ληφθούν από το δικαστήριο πριν ή κατά τη διάρκεια της διαδικασίας διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου, απόφαση διά της οποίας διατάσσεται η λήψη των εν λόγω μέτρων δεν υπόκειται σε έφεση, μολονότι δεν είναι τελεσιδική ούτε δεσμευτική σε αυτό το στάδιο. Απόφαση ασφαλιστικών μέτρων υπόκειται σε αναθεώρηση όχι διά της άσκησης εφέσεως αλλά δυνάμει της απόφασης η οποία περατώνει τη διαδικασία διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου.

14 Τι πρέπει να κάνω για να επιτύχω αναγνώριση στο παρόν κράτος μέλος απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους;

Για το θέμα αυτό, η εφαρμοστέα νομοθεσία είναι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2201/2003, της 27ης Νοεμβρίου 2003, για τη διεθνή δικαιοδοσία και την αναγνώριση και εκτέλεση αποφάσεων σε γαμικές διαφορές και διαφορές γονικής μέριμνας (Βρυξέλλες ΙΙα), ο οποίος είναι σε ισχύ σε όλα τα κράτη μέλη εκτός της Δανίας. Στη Δανία η εφαρμοστέα νομοθεσία είναι η Σύμβαση της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, για τη διεθνή δικαιοδοσία, το εφαρμοστέο δίκαιο, την αναγνώριση, εκτέλεση και συνεργασία όσον αφορά τη γονική μέριμνα και μέτρα για την προστασία των παιδιών.

Εάν ζητείται μόνον η ενημέρωση των στοιχείων του ληξιαρχείου ενός κράτους μέλους επί τη βάση αποφάσεων διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου οι οποίες εκδόθηκαν σε άλλο κράτος μέλος και οι οποίες, σύμφωνα με τη νομοθεσία του τελευταίου, δεν υπόκεινται πλέον σε ένδικα μέσα, αρκεί η απλή υποβολή σχετικής αίτησης στον υπεύθυνο του ληξιαρχείου κάθε χώρας, η οποία συνοδεύεται από τα εξής έγγραφα:

αντίγραφο της απόφασης, το οποίο πληροί τις προϋποθέσεις γνησιότητας που ισχύουν σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας έκδοσης
βεβαίωση βάσει του τυποποιημένου υποδείγματος εντύπου, η οποία εκδίδεται από το αρμόδιο δικαστήριο ή την αρμόδια αρχή του κράτους μέλους στο οποίο εκδόθηκε η απόφαση

έγγραφο το οποίο πιστοποιεί τη νόμιμη επίδοση των εγγράφων στον καθ' ού ή ότι ο καθ' ού αποδέχθηκε την απόφαση, εφόσον πρόκειται για απόφαση που εκδόθηκε ερήμην.

Εάν ζητείται η αναγνώριση στην Ισπανία μίας απόφασης διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης γάμου που εκδόθηκε σε κράτος μέλος της ΕΕ, εκτός της Δανίας, πρέπει να υποβληθεί αίτηση αναγνώρισης, χωρίς να απαιτείται η προς αναγνώριση απόφαση να είναι δεσμευτική στο κράτος έκδοσής της, ενώπιον του πρωτοδικείου του τόπου κατοικίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται η αναγνώριση της απόφασης ή η δήλωση μη αναγνώρισης. Σε περίπτωση που ο καθ' ού δεν διαμένει στην Ισπανία, η αίτηση μπορεί να υποβληθεί στον τόπο όπου αυτός βρίσκεται στην Ισπανία ή στον τόπο της τελευταίας διαμονής του στην Ισπανία, ή ελλείψει των ανωτέρω, στον τόπο κατοικίας του αιτούντος.

Η αίτηση υποβάλλεται εγγράφως από δικηγόρο και πληρεξούσιο και συνοδεύεται από τα έγγραφα που αναφέρονται στην προηγούμενη περίπτωση.

Η αναγνώριση στην Ισπανία των αποφάσεων που εκδόθηκαν στη Δανία διέπεται από το ισπανικό δίκαιο. Η διαδικασία ξεκινά με την υποβολή απευθείας αίτησης ενώπιον του πρωτοδικείου του τόπου κατοικίας του προσώπου κατά του οποίου ζητείται αναγνώριση.

15 Ποιο δικαστήριο είναι αρμόδιο για την προσβολή της αναγνώρισης απόφασης διαζυγίου/δικαστικού χωρισμού/ακύρωσης γάμου η οποία έχει εκδοθεί από δικαστήριο άλλου κράτους μέλους; Ποια διαδικασία ακολουθείται σε αυτή την περίπτωση;

Η διαδικασία αίτησης μη αναγνώρισης απόφασης είναι ίδια με εκείνη της αίτησης αναγνώρισης. Εάν η απόφαση έχει αναγνωριστεί σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 2201/2003 του Συμβουλίου, μπορεί να υποβληθεί προσφυγή μόνο μετά την κοινοποίηση της απόφασης αναγνώρισης, ενώ πρέπει να ασκηθεί έφεση ενώπιον του αρμόδιου εφετείου εντός της νόμιμης προθεσμίας.

Εάν πρόκειται για απόφαση που εκδόθηκε στη Δανία, η προσφυγή ασκείται ενόσω εκκρεμεί η διαδικασία ενώπιον του πρωτοδικείου κατά την οποία ο αντίδικος ζήτησε την αναγνώριση της εν λόγω απόφασης. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται η παράσταση δικηγόρου και πληρεξουσίου για την εκπροσώπηση του προσφεύγοντος.

16 Ποιο δίκαιο εφαρμόζεται από το δικαστήριο στο πλαίσιο μιας διαδικασίας διαζυγίου μεταξύ συζύγων που δεν διαμένουν στο παρόν κράτος μέλος ή που έχουν διαφορετικές ιθαγένειες;

Μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1259/2010, της 21ης Ιουνίου 2012, και σύμφωνα με τα άρθρα 5 και 8 αυτού, οι σύζυγοι δύνανται να επιλέξουν το δίκαιο που θα εφαρμοστεί στον δικαστικό χωρισμό ή στο διαζύγιό τους μεταξύ εκείνων που ορίζονται στον κανονισμό. Ελλείψει επιλογής εκ μέρους τους, το διαζύγιο και ο δικαστικός χωρισμός υπόκεινται στο δίκαιο του κράτους:

α) της συνήθους διαμονής των συζύγων κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής ή, ελλείψει αυτής,

β) της τελευταίας συνήθους διαμονής των συζύγων, υπό την προϋπόθεση ότι η διαμονή αυτή δεν έπαψε να υφίσταται ένα έτος και πλέον πριν από την κατάθεση της αγωγής και εφόσον ο ένας εκ των συζύγων εξακολουθεί να διαμένει στο συγκεκριμένο κράτος κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής ή, ελλείψει αυτής,

γ) της ιθαγένειας των δύο συζύγων κατά τον χρόνο κατάθεσης της αγωγής ή, ελλείψει αυτής,

δ) του δικαστηρίου στο οποίο κατατέθηκε η αγωγή.

Το εν λόγω δίκαιο είναι το εφαρμοστέο δίκαιο για το διαζύγιο, αν και αναφορικά με τα αποτελέσματα που αυτό παράγει, το εφαρμοστέο δίκαιο μπορεί να διαφέρει:

Όσον αφορά το περιουσιακό καθεστώς των συζύγων και μέχρι τις 29.01.2019 (ημέρα κατά την οποία αρχίζει να εφαρμόζεται ο κανονισμός 1103/2016), εφαρμόζεται (ελλείψει περιουσιακού καθεστώτος των συζύγων που να έχει καθοριστεί με γαμήλια σύμβαση) το κοινό δίκαιο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις των συζύγων κατά τη σύναψη του γάμου (σε περίπτωση κοινής ιθαγένειας). Ελλείψει αυτού, εφαρμόζεται το δίκαιο που διέπει τις προσωπικές σχέσεις (της ιθαγένειας) ή το δίκαιο του τόπου συνήθους διαμονής ενός από τους συζύγους, το οποίο επέλεξαν και οι ίδιοι μέσω δημόσιου εγγράφου που καταρτίστηκε πριν από τη σύναψη του γάμου. Ελλείψει αυτού, εφαρμόζεται το δίκαιο της κοινής συνήθους διαμονής αμέσως μετά τη σύναψη του γάμου. Τέλος, ελλείψει κοινού τόπου διαμονής, το επικουρικό περιουσιακό καθεστώς είναι το καθεστώς του τόπου τέλεσης του γάμου. Από τις 29.01.2019 εφαρμόζεται ο κανονισμός 1103/2016. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση που δεν έχει ήδη επιλεγεί, εφαρμόζεται στις περιουσιακές σχέσεις των συζύγων το καθεστώς του δικαίου του κράτους: α) της πρώτης κοινής συνήθους διαμονής των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, ή ελλείψει αυτού, β) της κοινής ιθαγένειας των συζύγων κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, ή ελλείψει αυτού, γ) του κράτους με το οποίο είχαν τους στενότερους δεσμούς κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων. Εάν οι σύζυγοι έχουν περισσότερες από μία κοινές ιθαγένειες κατά τον χρόνο τέλεσης του γάμου, δεν εφαρμόζεται το κριτήριο του δικαίου της κοινής ιθαγένειας.

Τα θέματα που αφορούν την επιμέλεια των τέκνων ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις της σύμβασης της Χάγης, της 19ης Οκτωβρίου 1996, βάσει του δικαίου της αρμόδιας αρχής.

Για θέματα προσωρινών και ασφαλιστικών μέτρων λογικά εφαρμόζεται το δίκαιο που διέπει σε κάθε περίπτωση τον δικαστικό χωρισμό, το διαζύγιο ή την ακύρωση του γάμου, με εξαίρεση επείγουσες υποθέσεις επί των οποίων μπορούν να αποφανθούν τα δικαστήρια αναφορικά είτε με πρόσωπα είτε με περιουσιακά στοιχεία που βρίσκονται στην Ισπανία, έστω και αν δεν είναι καθ' ύλη αρμόδια.

Όσον αφορά τη διατροφή (καθώς και τη χρήση της οικογενειακής εστίας και, κατά περίπτωση, την αποζημιωτική παροχή), ελλείπει συμφωνίας επιλογής του εφαρμοστέου δικαίου, εφαρμόζεται το δίκαιο του συνήθους τόπου διαμονής του πιστωτή.

Όσον αφορά την προσκόμιση αποδείξεων σχετικά με τις διατάξεις εφαρμοστέου αλλοδαπού δικαίου, πρέπει να αποδειχθεί το περιεχόμενο και η ισχύς της αντίστοιχης νομοθεσίας. Για τον σκοπό αυτό, τα ισπανικά δικαστήρια μπορούν να διατάξουν ελεύθερα τις αποδείξεις που κρίνουν απαραίτητες για την εφαρμογή του αλλοδαπού δικαίου.

Τέλος, πρέπει να επισημανθεί ότι δικαστική διαδικασία η οποία κινείται ενώπιον των ισπανικών δικαστηρίων διέπεται πάντοτε από το δικονομικό δίκαιο της Ισπανίας, ανεξαρτήτως του δικαίου το οποίο είναι εφαρμοστέο στη διαδικασία διαζυγίου, δικαστικού χωρισμού ή ακύρωσης του γάμου.

Τελευταία επικαιροποίηση: 05/04/2018

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται ο αντίστοιχος αρμόδιος επαφής του ΕΔΔ. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Δικαστικό Δίκτυο δεν αναλαμβάνουν καμία απολύτως ευθύνη όσον αφορά πληροφορίες ή δεδομένα που περιέχονται ή αναφέρονται στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.